

André Bek kreeg zijn nieuwe nier van zijn vrouw

Dansen in het *hier en nu*

In twintig jaar tijd kreeg André Bek (48) vier keer een nieuwe nier. Hij schreef een boek over zijn strijd om te overleven en over het offer van zijn dierbaren. Zin interviewde hem en zijn vrouw. “Allemaal moeten we leren dansen, al is dat in het zand.”

TEKST Johanna Hoogendam FOTO'S Hermien Lam

José: “We proberen alles uit het leven te halen wat erin zit. ‘Later willen we nog eens dit of dat...’ zul je ons nooit horen zeggen.”

André: “Andere mensen worden soms doodmoe van ons.”

José: “Wat anderen in tien jaar doen, proppen wij in twee jaar.”

André: “Ja, na elk dal wil je de shade dubbel en dwars inhalen. Ik ben van die trap gevallen, terwijl anderen verder zijn gegaan, iets bereikt hebben. Dat is een naar gevoel. Ik heb de officiersopleiding bij het Korps Mariniers gedaan, ik ben een trots mens. Ik wil niet bij mijn maten achterblijven.”

José: “André is een knokker. Zelfs ik hou hem niet altijd bij. Vooral laat op de avond, als André opeens inspiratie krijgt...”

André: “Ik kan schrijven tot drie uur 's morgens, terwijl ik de volgende dag moet werken. Maar dat is een bekend verschijnsel onder getransplanteerden. We hebben erg veel energie.”

José: “Toen we nog wachtten op de transplantatie en André drie dagen in de week naar het ziekenhuis moest voor de dialyse, was het wel anders.”

Dansen en samensmelten

André: “Toen was ik zo beroerd, ik kon alleen nog van hele kleine dingen genieten. Een film, een vogeltje dat floot...”

José: “We probeerden er toch nog iets van te maken samen. Maar ik maakte me onwijs veel zorgen. Elk jaar dat André zou moeten dialyseren, zou zijn sterftেকans met tien procent toenemen. Daar vloeide als vanzelf de beslissing uit

voort om een van mijn nieren aan André te doneren.”

André, tegen José: “Misschien leed jij nog wel meer dan ik.”
José: “Nee, dat niet. Jij was ziek en ik was bezorgd. We waren allebei de dupe.”

André: “Ik vond het héél moeilijk om het aanbod van José te accepteren. Veel moeilijker dan toen mijn broer, vader en moeder hun nier aan mij gaven. Dat was moeilijk, maar het bleef wel mijn familie. Maar José... Bovendien is zij het dierbaarste dat ik heb in dit leven.”

José: “Jaren daarvoor had ik het al eens ter sprake gebracht, tijdens het tandenpoetsen. André werd toen heel boos.”

André: “Ik wilde niet toegeven dat het ooit zover zou moeten komen. Maar ik ben veranderd in de twintig jaar dat ik deze nierziekte heb. De eerdere donaties van mijn broer en ouders hebben me er in zekere zin op voorbereid om de nier van José te accepteren. Ik heb geleerd dat je, op een dieper niveau, één bent met de ander. Mijn lijden was ook José's lijden. En haar geluk is ook mijn geluk. Het gaat om ‘wij’.”

José: “Het was een ontzettend goed gevoel om iets te doen wat ons lijden kon wegnemen. Ik vond die operatie zelfs niet spannend. Ik zag het als een bevalling: de pijn van de wond vergeet je direct weer. Want je hebt nieuw leven gecreëerd.”

André: “Ik leef in geschonken tijd, zo voelt het.”

Uit de maat dansen

André: “Voor de buitenwereld heb ik altijd verzwegen dat ik ziek was. Alleen een kleine groep vrienden wist ervan. Ik zag

mijn ziekte als een zwakte, terwijl ik altijd uit wil gaan van kracht. Daar paste niet bij dat anderen mij als patiënt zouden gaan behandelen.”

José: “André wilde het zo, maar het was wel eenzaam om het niet te kunnen vertellen aan anderen. Pas toen we de beslissing hadden genomen dat ik mijn nier zou doneren, bracht

boekpresentatie. Dit had ik, ondanks en dankzij mijn ziekte, bereikt.”

Dansen met de dood

André: “Ik ben een begenadigd mens. Vanaf het moment dat de ziekte zich bij mij openbaarde, was er telkens redding. Dankzij de donornieren ben ik steeds weer in staat geweest om mijn leven op te pakken. Ik zit vol energie: ik werk en studeer hard, José en ik hebben op hoog niveau gedanst, we doen aan diepzeeduiken, bergwandelen en we fotograferen. Vergeleken bij het leed van anderen die geen tweede, derde, vierde of vijfde kans krijgen, zoals ik, voel ik me nederig. Voor veel mensen is er geen donornier, of hij komt te laat.”

José: “En toch waren we eenzaam, vooral als het weer slecht begon te gaan met André.”

André: “Toen de arts me de laatste keer vertelde dat de ziekte terug was, dacht ik: deze keer is er geen redding meer voor mij.”

José: “Maar ook nadat we wisten dat ik deze keer mijn nier kon geven, was er grote bezorgdheid. André kreeg infecties, hij kon er zomaar tussenuit knijpen.”

André, tegen José: “Maar we hebben niet zoveel gehuild, wij samen...”

José: “Ik wilde André mijn verdriet ook niet altijd tonen. Dat zou hem toch niet helpen. Huilen deed ik op een ander plekje. In de auto, op weg naar mijn werk.”

André: “En moet je zien hoe we ons nu voelen: we doen alles weer, we gaan verhuizen naar ons droomhuis aan het water. We willen het allemaal nú.”

José: “We kijken vooruit, en niet met de angst dat de ziekte weer terug zal komen. Hoe reëel die kans ook is.”

André: “We gaan ervan uit dat deze nier twintig jaar meegaat.”

Er valt een stilte, beiden kijken naar de grond, en daarna even naar de ander.

André: “Echt, die knop is om. Aan iets anders denken we niet.”

‘Ik leef in geschonken tijd, zo voelt het’

André zijn verhaal naar buiten. Hij ging nieuwsbrieven schrijven aan vrienden en familieleden. De reacties waren zó positief.”

André: “Voor het eerst merkte ik dat mijn zwakte ook mijn kracht kon zijn! Mensen bleken kracht uit ons verhaal te putten, ongelooflijk vond ik dat. Uiteindelijk heeft dat geresulteerd in een boek waarin ik ons hele verhaal vertel. Door de reacties van lezers ben ik erachter gekomen dat we allemaal kwetsbaar zijn. Of je nu een ziekte hebt, zoals ik, of een burn-out, of dat je moeite hebt met relaties. We zijn allemaal kwetsbaar en uit verhalen van mensen die gevochten hebben voor hun geluk, vinden we steun en inspiratie.”

José: “De dag van de boekpresentatie was een hoogtepunt in ons leven. Iedereen was er – familie, vrienden, collega’s, zelfs BN’ers – en ik was zó trots op André. Kijk hem nou eens staan, dacht ik, opnieuw op de top van de berg. Hij is helemaal uit het dal omhoog geklommen. Ik was zó dankbaar.”

André: “Het was voor mij een enorme eer dat er ook jongens uit mijn marinierstijd in de zaal zaten. Mariniers zijn een select clubje mannen. Stuk voor stuk hebben ze, ook op maatschappelijk terrein, veel bereikt. En nu zaten ze bij mijn

Zin geeft 10 exemplaren weg van *Dansen in het zand*

(Uitgeverij Lezerspoort, € 16,95). Stuur vóór 27 juni een kaartje naar Zin/Dansen in het zand, Postbus 1616, 2130 JA Hoofddorp.

